

Even uw aandacht...

Deze 'smaakmaker' laat u toe kennis te maken met dit werk.

Dit tekstfragment mag niet gebruikt worden voor opvoering. Het mag niet worden gedownload, afgedrukt of verder verspreid.

Indien deze smaakmaker u bevalt, raden we u aan het volledige toneelstuk te ontlenen en te lezen voor u tot de aankoop van boekjes voor opvoering beslist.

Veel leesplezier!

WIE BEN IK?

Aktueel drama in 4 bedrijven

door

Gaston Jacobs

Toneelfonds J. Janssens

Antwerpen - 1991

Nr. 1570

OPVOERINGSRECHT

Het opvoeringsrecht wordt verkregen na aankoop van tenminste NEGEN tekstboekjes bij de uitgever en na betaling van de verschuldigde auteursrechten aan:

S.A.B.A.M.
Aarlenstraat 75-77
1040 Brussel 4

Na aankoop van het verplicht aantal boekjes krijgt men van de uitgever een aankoopbewijs. Dit bewijs moet samen met een aanvraagkaart waarop plaats en datum(s) van opvoering werden ingevuld, minstens veertien dagen voor de opvoering(en) naar S.A.B.A.M. worden gestuurd.

Men is volgens de Auteurswet strafbaar als men gebruik maakt van gekregen, gehuurde, geleende of gecopieerde boekjes.

Wanneer men niet voldoet aan de hier opgesomde voorwaarden, worden de geldende auteursrechten met 100% verhoogd.

Voor Nederland wende men zich tot:

I.B.V.A "Holland"
Postbus 363
1800 AJ Alkmaar.

cop. 1986 Toneelfonds J. Janssens/Gaston Jacobs

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvuldigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotocopie, microfilm of op welke wijze ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

T O N E E L S C H I K K I N G .

Werkmanswoning zonder veel luxe. Kamer met deur in 'tmidden, links deur die naar de keuken leidt. Rechts deur naar de slaapkamer. Links voor ronde tafel met vier stoelen. In de achterwand is een schouw met kachel. Ernaast aanbouwplank met kleine T.V. Rechts voor twee zetels in hoek geplaatst met daartussen een kleine tafel met geluidsinstallatie. Rechts tegen de wand kan een kast geplaatst worden. Verder aankleden volgens believe.

T I J D S I N D E L I N G .

EERSTE BEDRIJF: Een maandag in September

TWEEDE BEDRIJF: Zeven maand later.

DERDE BEDRIJF: Dezelfde avond.

VIERDE BEDRIJF: Zes maand later.

De opvoering in première gebeurde zonder doek. Ieder bedrijf werd aangevangen en afgesloten met een muziekaal thema om meer te accentueren.

P E R S O N E N .

ANDRE MERTENS	(ongeveer 45 jaar)
IRMA ZIJN VROUW	(zelfde leeftijd)
BENNY ZIJN ZOON	(ongeveer 20 jaar)
ANNEKE DOCHTER	(ongeveer 22 jaar)
ALEX, VERLOOFDE	(ongeveer 24 jaar)
JEANNE, SCHOONZUS	(ongeveer 45 jaar)
VELDWACHTER	(ongeveer 50 jaar)
RIK, WERKMAKKER	(ongeveer 55 jaar)
FOTOGRAAF	(ongeveer 30 jaar)

E E R S T E B E D R I J F .

Als het doek opengaat is Irma bezig met de tafel leeg te maken en de kamer op te ruimen.)

Tijd 9 uur s'morgens.

IRMA: (Roept aan de deur van de slaapkamer)

Benny, a.u.b. 't Is vijf voor negen en de dop is om 9 uur.

BENNY: (Achter het podium) Ja, ja ma 't Is al goed !

(Komt op, gekleed in jeans, slapend gezicht)

Waarom moeten ze de dop alle dagen op een ander uur zetten, waarom alle dagen niet om 2 uur, dan kon ne mens tenminste uitslapen !

(Giet zich ondertussen een tas koffie in, zet ook de radio aan.)

IRMA: Als ge 's avonds vroeger ging slapen dan zou dat geen enkel probleem scheppen. Trouwens , waar hebt ge weer gezeten tot een stuk in de nacht ?

BENNY: In de kantien van de voetbal: mag dat soms niet ?

IRMA: Moet ik dat geloven van die kantien ?

BENNY: Ja, vraag het dan aan Geert of aan Danny.

IRMA: (Zet de muziek af.)

Zoudt ge niet maken dat ge op de dop zijt, 't is negen uur door, en ge moet nog tien minuten lopen tot daar.

BENNY: Nog zo iets, ik ben de enige die te voet moet gaan, al die ander mannen hebben ne brommer, waarom krijg ik er gene ?

Al mijn kamaraden kunnen zich dat wel permitteren, die hun ouders zijn toch ook niet rijk ?

IRMA: Ge weet heel goed Benny dat zoiets nu niet mogelijk is ! We hebben al meer dan genoeg af te betalen: Auto, huis, verzekeringen, taksen en we moeten toch nog leven ook !

Ge weet wat uw vader gezegd heeft: als ge vast werk hebt moogt en kunt ge u ne brommer aanschaffen, eerder niet.

BENNY: Onze pa die heeft goed zeggen, die zit alle dagen ferm warm in de auto om te gaan werken en dan doet hij nog een omweg om ons Anne te gaan ophalen op haar werk. Waarom moet die dan niet te voet gaan ? Of wordt er hier met twee maten en twee gewichten gemeten ? Ten andere: Ik geef ieder maand toch ook 5000 Fr. van mijnen dop af.

IRMA: Benny ! Schei a.u.b. uit met die onredelijke praat. Ge weet zelf heel goed dat onze pa geen omweg moet maken om ons Anneke op te halen. En wat die 5000 Fr. betreft: Daarvoor krijgt ge eten, slapen, verzorging en onderhoud. Sinds ik voor u geen kindergeld meer trek is het niet meer dan redelijk dat ge tussenkomt in de kosten van uw onderhoud. Of dacht ge misschien dat we ons daar rijk aan maken ! En ga nu in 's hemelsnaam door, straks zetten ze u nog van de dop af met altijd te laat te komen.

BENNY: Dat moesten ze maar eens proberen, dan zoudt ge wat zien !

IRMA: (Terwijl ze de deur opendoet.) Vooruit nu Benny !

BENNY: Oeijs, ik word hier precies aan de deur gezet !

(Benny af)

IRMA: Toch wel erg als ge met uw eigen kinderen geen fatsoenlijk gesprek meer kunt voeren, soms vraagt ne mens zich wel eens af waarom we ze op de wereld gezet hebben.

(Neemt werkkledij en begint die te herstellen, er wordt gebeld)

IRMA: Kom maar binnen, de deur is niet gesloten.

JEANNE: (met boodschappentas)

Dag Irma, ik wip maar eens in de rapte binnen, want ik heb niet veel tijd, ik kom van de apotheker.

IRMA: Zieken in de familie Jeanne ?

JEANNE: Och ja, ons Anja heeft de mazelen, de dokter is geweest en die heeft 't een en 't ander voorgeschreven.

Ik zal ze maar een paar dagen thuis houden van de school, goed warm dat zal wel de beste remedie zijn.

IRMA: Ja, warm houden is natuurlijk belangrijk, maar ge moet haar toch maar op tijd en stond van de voorgeschreven medikamenten geven. Ge weet achteraf krijgen ze nog al eens licht een bronchitis en dan zijt ge toch het zekerste met die medikamenten.

JEANNE: (Is aan de tafel gaan zitten)

Alhoewel Irma; ik heb die nieuwe dokter eens laten komen, dien dokter Verstraeten en ik moet zeggen dat ik er niet veel vertrouwen in heb. Ten andere ge hoort tegenwoordig zoveel van mensen die naar kruidendokters gaan, homeopaten heten ze dat, en ge moet maar eens zien in de meeste apotheken kunt ge alle mogelijke kruiden krijgen.

Dus zal daar wel iets in zitten anders zouden ze dat toch niet verkopen !

IRMA: 't Zal zeker wel weer een modegril van de mensen zijn Jeanne. Dokters zijn toch mensen die zeven, acht jaar moeten studeren en dan nog een hele tijd stage moeten doen eer ze een zelfstandige

praktijk mogen beginnen. Mij krijgen ze in ieder geval niet binnen bij zo'n kruidendokter of homeopaat.

Zeg, zal ik gauw een taske koffie uitgieten, er staat verse in de termos.

JEANNE: In de rapte dan, want ik moet mijne vent zijn boterhammen nog maken. Hij heeft 2/10 ziet ge.

IRMA: (Terwijl ze koffie inschenkt)

Hoe is 't Daar op het werk van uwe Frans, nog niet aan de dop ?

JEANNE: Neen, tot nu toe goddank nog niet; maar ik heb van onze Frans gehoord dat het toch niet alles is de laatste weken.

Het schijnt dat ze ook een vergadering gehad hebben met het syndikaat voor opslag; maar ja kind, wat zal het opbrengen ? Ge weet, tegenwoordig spelen de dikken en de syndikaten onder een hoed.

Maar toch komen ze alle drie maanden rond voor het lidgeld.

Volgens mij weggesmeten geld dat zuur moet verdiend worden.

IRMA: Ge moet toch maar niet te fel overdrijven, Jeanne; De syndikaten hebben toch enorm veel gedaan voor de werkmán in al die jaren. Als ge dat vergelijkt met vroeger, in de tijd van ons ouders. Vriesgeld weerverlet, conge, dopgeld, dat bestond vroeger toch allemaal niet.

Onze Andre zegt altijd: Op tijd de bijdrage voor het syndikaat betalen, ge kunt nooit weten dat ge ze ne keer nodig hebt.

JEANNE: Ja Andre, dat is dan ook een echte syndikalist, dat weten we nu al jaren.

IRMA: Nog een taske koffie Jeanne ?

JEANNE: Nee merci, nu moet ik absoluut weg. Allez Irma, tot een van deze dagen.

IRMA: Houdt u kloek, Jeanne en verzorg Anja goed en geef ze op tijd van haar medikamenten.

JEANNE: Maakt u maar niet ongerust, het komt allemaal wel in orde. Wil afgaan doch komt dan terug)

Zeg wat ik nog zeggen wou: Hebt ge het al gehoord dat de rijkswacht gisteravond in de dancing Tripoli weer controle gedaan heeft ?

't Is toch iets tegenwoordig, ald ie snotapen van 15, 16 jaar, dat hokt daar samen in al dat lawaai en praktisch zonder licht en heel de avond maar popmuziek.

't Schijnt ook dat er weer gevochten is; vreemdelingen heb ik horen zeggen. Meer weet ik ook niet. De jeugd van tegenwoordig; ze zijn voor niks meer goed !

IRMA: Kom, kom Jeanne, ge moet ze toch niet allemaal over dezelfde

kam scheren, er lopen er zeker zo'n goeie tussen als in vroeger jaren. Alleen zijn ze een beetje moderner.

(Al lachend)

Weet ge nog onze tijd: Rock en roll, Elvis Presley, Pat Boone, The platters, Bill Haley.... Dat zijt ge zeker vergeten !

Weet ge 't nog; Gij en uwe Frans, het rock en roll koppel van de kermessen. Over u spraken ze toen net eender als gij nu spreekt over de jeugd.

JEANNE: Ja... Maar het was toch anders toen. Allez, nu ben ik er mee weg.

(Af)

IRMA: De groeten thuis Jeanne !

(Lachend) Ge moogt van uw eigen schoonzuster geen kwaad woord zeggen, maar ze is nog erger dan de gazet van het dorp.

(Ruimt de tafel af en verdwijnt in de keuken)

BENNY: (Komt op van buiten, gaat naar de platendraaier en legt de plaat live is live op: Hij danst op de muziek over het podium)

IRMA: (Komt op uit keuken, zet de muziek af.)

Zeg, Benny a.u.b. een beetje stiller kan ook wel en anders gebruikt ge de koptelefoon.

BENNY: (staat nonchalant op)

't Is hier godver altijd hetzelfde: stiller met de muziek, ga niet op de sofa liggen, doe iets, ga werk zoeken !

Denkt ge dat het zo plezant is als ge miljaar tot uw twintigste gestudeerd hebt en ge vindt geen werk. Wat moet ik dan de hele dag doen ? Gaan doppen ja, stomweg ne stempel gaan halen alle dagen. Voor 8500 - per maand ge kunt er uw sigaretten nog niet van kopen !

IRMA: Waarom gaat ge geen avondschool volgen op een herscholing, dan zoudt ge iets op uw eigen kunnen beginnen: velomaker bijvoorbeeld. Het zou een goeie broodwinning zijn; de mensen moeten tegenwoordig buiten het dorp hunne velo laten repareren. Ne velomaker zou hier vast en zeker veel te doen hebben, ge moogt mij vrij geloven.

En ge zoudt ook brommers en grasmachientjes kunnen verkopen; en ge zoudt uw vader er een heel groot plezier mee doen !

BENNY: Ach ma, schei toch uit met dat gezeur. Wat kent gij nu van werk of van ne stiel ! Ik heb tot mijn twintigste gestudeerd en ik heb er genoeg van.

Onze pa wilde dat ik een A2 in hout en bouw zou doen, wel ik heb mijn diploma gehaald en nu moet onze pa maar content zijn en daarmee basta !!

(zet muziek terug op en gaat languit op de sofa liggen.)

IRMA: (Zet de muziek af)

Zijt ge niet beschaamd om zo over uw vader te spreken ? Die mens zit zich alle dagen uit te sloven en te wroeten als ne slaaf om de boel hier in ere te houden. Ga tenminste wat fatsoenlijk in die zetel zitten. Heb ik u zo groot gebracht ? Ik ben beschaamd in uw plaats. Vooruit, gaat uw kamer op orde zetten dan doet ge tenminste iets nuttigs ! En vanavond blijft ge thuis en ge spreekt met uw vader over een eventuele herscholing. Ik wil niet dat ge hier de hele dag blijft rondlummelen en mij op stang jagen.

BENNY: Ma, ik ga niet naar een herscholing op een avondkursus; nog niet als ge op uwe kop gaat staan !

En voor vanavond heb ik afgesproken met Geert en Danny tegen 7 uur.

IRMA: Benny, in hemelsnaam, weet gij wel dat ge tegen uw moeder spreekt !

BENNY: Ja dat weet ik en het wordt hoog tijd dat ze me hier eens gaan behandelen als ne volwassen mens. Ik heb het niet meer nodig om nog bemoederd te worden !

IRMA: Foei Benny, is dat jouw dank voor die twintig jaar die we opgeofferd hebben om u fatsoenlijk groot te brengen ? Hebt ge daar al eens over nagedacht ?

BENNY: Ja, daar heb ik over nagedacht en mijn konklusie is: wie kinderen op de wereld zet moet daar ook maar de verantwoordelijkheid voor dragen. Dus veel keus is er niet over en als ge vindt dat ik mij niet gedraag volgens de regels van uw maatschappij, dan moet ge het maar zeggen, dan weet ik wel wat ik moet doen. Trouwens, Geert en Danny zijn van hetzelfde gedacht als ik !

IRMA: Geert en Danny; Wat hebben die daarmee te maken ? Waar komen die zich wel mee bemoeien ? Ik verbied u van nog met die twee om te gaan.

BENNY: Ik maak zelf wel uit met wie ik wel of niet omga. Dat is uw zaak niet !

IRMA: En nu is 't genoeg. Vooruit naar uw kamer de boel opruimen en vanavond gaan wij samen met uw vader eens een hartig woordje praten dan zult ge direkt weten hoe de vork aan de steel zit.
(Er wordt gebeld)

En als uw kamer in orde is moet ge voor mij eens naar de winkel gaan, dus schiet een beetje op ja.

BENNY: (gaat schouderophalend af)

Ze weten hier zeker niet dat doppers niet mogen werken.

IRMA: (Gaet onder tussien de deur opendoen)

Dag veldwachter, kom toch binnen. Een tas koffie, of een pintje of ne borrel ?

VELDWACHTER: (beetje nerveus)

Dag Irma, ja een tas koffie graag.

IRMA: (terwijl ze koffie inschenkt)

Hoe is 't met de vrouw en de kinderen ? Alles goed ?

VELDWACHTER: Ja ja Irma, alles prima. Behalve de alledaagse kleine beslommeringen maar dat zijn we gewend, nietwaar ?

IRMA: Ja, 't is niet om te lachen he veldwachter als ge tegenwoordig met opgroeiende kinderen zit. Ik kan er van meespreken.

VELDWACHTER: Ja, ziet ge Irma, ik weet niet of ge er al van op de hoogte zijt, maar de rijkswacht heeft gisterenavond controle gedaan in de dancing TRIPOLIE en het schijnt dat uwe zoon Benny nogal fameus kabaal gemaakt heeft.

IRMA: Onze Benny ???! (gaet geschrokken zitten) Maar dat kan toch niet ! veldwachter, onze Benny !

VELDWACHTER: Ja, kijk Irma, ik heb hier een lijst gekregen van de rijkswacht en Benny komt daar op voor.

Trouwens, 't moet nogal serieus geweest zijn want zij hebben een proces verbaal opgesteld voor openbare dronkenschap en slagen en verwondingen toegebracht aan 'n rijkswachter.

IRMA: (Is ondertussien beginnen wenen.)

Dat kan toch niet veldwachter; dat moet een vergissing zijn.

En Andre, wat gaat die er van denken, dat wordt een drama, zij kunnen mekaar al niet rieken en nu dat nog. God, God, God toch.

VELDWACHTER: Dan is er ook nog een klacht van de uitbater van de TRIPOLIE. Benny zou daar ongeveer 12.000 Fr. schuld gemaakt hebben. Naar 't schijnt heeft hij daar nen hoop geld verspeeld op de flipper.

IRMA: (Is nu jammerlijk beginnen te wenen.)

12.000 Fr schuld zegt ge, 12.000 Fr schuld ! Dat durf ik niet aan Andre vertellen want dan gebeuren er ongelukken. Hoe moet dat eindigen ?

VELDWACHTER: Wat die schuld betreft, dat kan ik misschien wel regelen met de baas van de dancing om dat maandelijks af te korten, maar de rest, Irma, het proces verbaal, daar komt hij niet onderuit; dat gaat een serieuze zaak worden en dat komt voor de rechtbank. En daarom kwam ik nu kijken, om Benny een verklaring af te nemen. Is hij thuis, want ik heb hem niet op den dop gezien ?

IRMA: Ik heb hem toch naar den dop gestuurd, maar hij was inderdaad nogal rap terug.

Wacht, ik zal hem eens roepen, hij zit boven op zijn kamer.

(Gaat aan de deur en roept)

Benny, Benny naar beneden komen !

(Blijft stil wenend in de kamer staan)

BENNY: Waarom moet ik nu weer naar beneden komen !

(Verschiet als hij de veldwachter ziet.)

IRMA: (Al wenend) Wat komt de veldwachter hier allemaal vertellen ? Wat hebt gij allemaal uitgestoken ? Gevochten met de rijkswacht he ? Zijt ge niet beschaamd ? Zijt ge uw verstand verloren ? Wat een schandaal in 't dorp, wat gaan de mensen hiervan allemaal zeggen ? en onze pa, die zinkt in de grond van schaamte !

BENNY: (staat nu nonchalant bij de stereo)

Ze moesten miljaar alle weken zo'n pak slaag krijgen die vuile zwartzakken ! zwartzakken zijn het ! Zij zijn alleen goed om de jeugd te pesten en met hun kloten te spelen.

Ik had ze godver de kliniek moeten inslaan de smeerlappen !

(ondertussen is Irma in mekaar gezakt op een stoel)

VELDWACHTER: OK. 't Is al goed Benny, gaat nu maar eens rustig zitten en vertel mij maar eens nauwkeurig wat er gisteravond allemaal gebeurd is. Dan kan ik zien of we de zaak niet wat kunnen minimaliseren.

BENNY: Gij zijt ook ne zwartzak en met zwartzakken wil ik niks te maken hebben, weet ge dat, ellendig stukske veldwachter, zuiplap. Hoogdiender ! Moet ge misschien wat drinkgeld hebben om deze zaak te kunnen klasseren ?

VELDWACHTER: Hela, manneke, als ge mij nog een keer durft uitmaken voor dergelijke dingen, dan krijgt ge nog een proces verbaal bij aan uw broek voor smaad. Weet ge dat ? Wat denkt gij wel, snotaap ! (Al die tijd heeft Benny de veldwachter staan uitlachen.)

BENNY: Snotaap he ! Zal die snotaap eens wat zeggen zwartzak ? Ga daar op de grote baan in de caberdoeskes, ga dààr maar de zaken in 't oog houden. Maar dat doet ge niet he; Schrik om uw drinkgeld te verliezen !

IRMA: Benny ! zeg zoiets toch niet tegen de veldwachter, ge weet dat het leugens zijn. a.u.b. Benny, wordt toch kalm, ge maakt de zaak nog erger dan ze is.

VELDWACHTER: Luister kadee, ge krijgt een laatste kans om u te excuseren en mij de waarheid te vertellen of ge zult er de gevolgen van dragen.